

BYGGETTAN

**Mange tipsar dig
som lärling!**

Lönetoppen

**Avtalsrörelsen:
Det här fick vi!**

TEMA: Medlem i fackföreningen

Välkommen till byggbranschen!

BYGGETTAN

MEDLEMSTIDNING BYGGNADS
STOCKHOLM-GOTLAND

REDAKTION

Redaktör, text, foto, layout

Carolin Samuelsson

Carolin.Samuelsson@bygggnads.se

Ansvarig utgivare

Tomas Kullberg

tomas.kullberg@bygggnads.se

Foto omslag Anna Holmgren

Tryck Exakta Print AB, Malmö

ADRESSER

Besöksadress

Skytteholmsvägen 2, Solna
Box 1288, 171 25 Solna

Telefon 010-601 10 08

E-post stockholm-gotland@bygggnads.se

Webb Byggnads.se/stockholm-gotland

Instagram @bygggnads_stockholmgotland

Facebook Byggnad Stockholm-Gotland

Byggnads Medlemscenter

Telefon 010-601 10 00

Byggnads a-kassa

Telefon 010-601 18 00

Lokalkontor Gotland

Arbetarrörelsens Hus,
Stenhuggarvägen 6, 621 65 Visby

Telefon 010-601 10 08

MEDLEMSKRETSAR

Gotland, Handen, Huddinge,
Johanneshov, Nacka, Nordost,
Nordväst, Stockholm, Södertälje

BLI MEDLEM

Öppna kameran i
din mobil och rikta
den mot QR-koden.

 Stockholm-Gotland
BYGGNADS

08 Ingemar trappar ner

10 Avtalsrörelsen
- Det här fick vi

17 Håll koll på:
nya regler till hösten

ÄVEN I DETTA NUMMER

04. Följ lärlingen Freja

06. Martin berättar: Det går, bara man inte ger upp.

16. Hallå där Fredrik Sirberg

18. Så maxar du din lön som byggare

19. Lönetoppen

Sommaren är här och vi behöver den!

EFTER EN INTENSIV VÅR med avtalsrörelse, förhandlingar och medlemsmöten är det dags att ta ett steg tillbaka. Det är nu vi kan ladda batterierna på riktigt. Jag hoppas du får en chans att hämta kraft, njuta av ledighet och tid med nära och kära.

PRECIS INNAN SOMMAREN blev de nya avtalen klara. Vi har stått enade, ställt krav och flyttat fram våra positioner. Men inget av det vi förhandlat fram är självspelande. Avtalet är en grund att bygga vidare på och arbetet fortsätter ute på just din arbetsplats. Det är där villkoren ska bli verklighet. Där börjar jobbet med att bevaka, förklara och använda avtalen i praktiken. Då behöver vi dig, i samtalet med kollegan som inte riktigt vet vad som gäller. Läs mer om avtalsrörelsen och vad vi fick ut av den på sida 10.

UTE PÅ BYGGARBETSPLATSERNA möter vi nu många unga som tagit steget in i branschen. Fler lärlingar är på väg in och deras första tid i yrket spelar stor roll. Deras framtid formas av det vi gör i dag. Av att vi tillsammans står upp för schyssta villkor, säker arbetsmiljö och en känsla av laganda. Se till att välkomna alla lärlingar och bjud in dem i gemenskapen och visa att det gör skillnad att engagera sig fackligt. På sida 4 kan du

läsa om Frejas resa mot en lärlingsplats. I höstens första nummer får vi en uppdatering om hur det går för Freja på jobbet.

”

”Avtalen är en grund att bygga vidare på och arbetet fortsätter ute på just din arbetsplats. Det är där villkoren ska bli verklighet.”

NÄR HÖSTEN KOMMER hoppas jag att ännu fler vill vara med och påverka. Det är tillsammans vi gör skillnad. Ju fler vi är som engagerar oss, desto starkare blir vi.

MEN FÖRST – TA SOMMAREN PÅ ALLVAR.

Vila. Släpp jobbet ett tag. Gör något som ger dig ny energi. Så ses vi i höst, utvilade och redo att fortsätta bygga världens starkaste fackförbund. Tillsammans.

TOMAS KULLBERG, ORDFÖRANDE
BYGGNADS STOCKHOLM-GOTLAND

Kullbergs ”Rent krasst”

- 1 Det är åt helvete att två arbetsplatsolyckor, två dödsfall och två utredningar slutar i två nedlagda fall. Trots dokumenterade brister väcker Åklagarmyndigheten inget åtal. De saknar kunskap om lagstiftning och byggbransch och det är ett svek.
- 2 Återigen kastar Byggföretagen sten i glashus när de påstår att hängavtalsbundna företag är byggbranschens problem. Hur vore det om de istället såg till att deras egna medlemsföretag stängde grinden, höll ordning och stängde ute de kriminella?
- 3 Regeringen sitter fast i sitt handlingsförlamade träsk och vägrar lyssna på våra lösningar för att få igång byggandet. Trots klara råd väljer de att ignorera problemen medan bostadsbristen växer och vanliga människor får betala priset. Det är skandalöst och oansvarigt!

Freja Simonsson

- **Familj:** Bor hemma med mamma, bonuspappa och fyra syskon.
- **Ålder:** 19 år
- **Bor:** I Vårsta, Grödinge
- **Utbildning:** Betong och armering
- **Fritidsintressen:** Umgås med vänner och familj

Efter en tuff start på sin praktik har hon nu fått lärlingsjobb på JVAB.

Från osäker start till fast lärlingsplats – Freja hittade rätt på bygget

När Freja Simonsson avslutar sin praktik vid Södertälje kanal gör hon det med både födelsedagsfirande och framtidstro. Hon har fått jobb som lärling på JVAB – en plats hon själv hittade efter att ha lämnat en praktik som inte fungerade. Nu bygger hon betongblock vid vattnet och blickar framåt mot student och yrkesliv.

IDAG FYLLER FREJA 19 ÅR, snart ska hon ha studentmottagning. Framtiden ser ljus ut. Freja jobbar på JVAB och har fått jobb där som lärling. Idag najar hon ihop armeringsjärn till burar för betongblocken som ska förstärka kanalens sidor.

– Det man vill med praktiken,

det är att få ett bra jobb, säger Freja.

Men hennes väg ut i arbetslivet började dåligt. Freja var på en annan praktikplats från början.

– Det var otrevligt där. Den praktikplatsen passade inte mig. Jag fick inte lära mig särskilt mycket. De

sista veckorna var det bara för mig att städa och fixa.

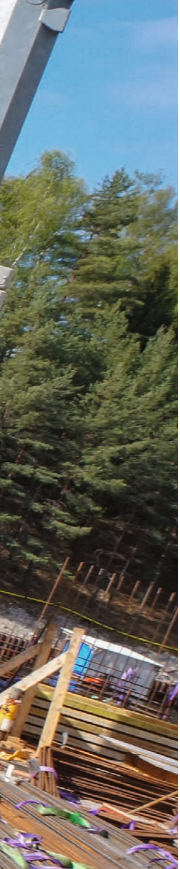
”Man tar inte skit i onödan”

Så hon bestämde sig för att sluta.

– Man tar inte skit i onödan, säger Freja.

HON LETADE SJÄLV REDA PÅ ETT annat företag som hade en praktikplats. Där är hon idag.

– Det här passade mig mycket bättre. Jag vet vad jobbet handlar om och hur jobbet som betongarbetare är. Jag har hamnat med något jag tycker är kul, säger Freja. ■

Ta reda på dina rättigheter och ta ingen skit, säger Magnus.

Grattis till dig som valt ett hantverksyrke!

MANGE TIPSAR:

1

KOLLA KOLLEKTIVAVTALET

Säkerställ att företaget har kollektivavtal innan du tackar ja till jobbet.

2

SKRIV PAPPER

Du har rätt till ett skriftligt anställningsavtal.

3

ARBETSMILJÖ

Utrustningen finns där av en anledning. Använd den – varje dag.

4

REGISTRERA DIG HOS BYN

Det är ett måste för att du i framtiden ska kunna få ditt yrkesbevis och full lön.

I början av sommaren är det många som söker jobb som lärling. Här kommer några tips från Magnus Lindell, ombudsman med ansvar för yrkesutbildning.

ATT BÖRJA SOM LÄRLING är ett stort steg och det är viktigt att få en bra start.

- Kolla att företaget har kollektivavtal innan du tackar ja till jobbet. Du har rätt att få ett anställningsavtal, säger han.

- Kräv att få en lönespecifikation en gång i månaden och när du blir sjuk, missa inte att sjukanmäla dig till företaget.

- Anmäl dig till a-kassan. Alla kan bli arbetslösa.

PÅ JOBBET ÄR DET VIKTIGT att du har en bra arbetsmiljö. Därför ska du använda den utrustning du får av företaget. Använd hjälm, hörselskydd, glasögon, varselkläder, handskar och

skor med skydd mot spiktramp och med tåhätta.

CHEFER OCH ARBETSKAMRATER är en del av din arbetsmiljö.

- Det ska vara roligt att gå till jobbet. Var intresserad, ställ frågor och gör så gott du kan.

- Var inte rädd att säga ifrån om det är något som skaver eller trycker. På ren svenska, ta ingen skit! säger Magnus.

När du fått det jobb du vill ha, registrera dig och dina betyg i lärlingsregistret hos BYN, Byggbranschens yrkesnämnd. Det är ett krav för att du framöver ska få ditt yrkesbevis som ger dig rätt till full lön. ■

Martin berättar: Det går om man vill, bara man inte ger upp!

FÖRSTA GÅNGEN VI MÖTS är på en återvändsgata med nybyggda radhus i Huddinge. Martin Karlström och två kollegor ska fixa målningen inför en besiktning. Martin kollar att alla har verktyg, färg, spackel, tejp och stegar.

I första huset blir de insläppta av ett ungt par som är glada att få besök av de tre målarna. Martin förklarar noga för kollegorna Huu från Vietnam och Rizkalla från Syrien vad de ska göra.

Sedan går han vidare och knackar på nästa hus. Efter en lång stund öppnas dörren av en arg person som skriker och ilsket kräver en större ommålning. Martin förklarar tålmodigt vad som faktiskt ska göras.

MARTIN ÄR SKYDDSOMBUD på ett företag med 30 anställda i Stockholm och är utbildad målare. Vägen hit har varit lång och krokig. Resan till Sverige började i Colombia. Martin är adopterad av svenska föräldrar. Redan på mellanstadiet märkte skolan att han hade svårt att läsa.

- Bokstäverna hoppade omkring. Men jag fick inte hjälp förrän i sjuan, säger Martin.

- Dyslexin blev värre av att Martin har nedsatt hörsel av en förkalkning i mellanörat.

- Den kom successivt smygande, minns han.

Martin har också dyskalkyli. Det betyder att han har stora svårigheter med matematik.

- Jag förstår över huvud taget inte principerna med matte. Jag har jättesvårt med plus och minus, säger Martin.

Efter skolan utbildade sig Martin till bokbindare. När han var klar fick han inte jobb med sitt utdöende hantverk. Han stod i fabrik i tio år. Sedan var han arbetslös i fyra år.

- Arbetsförmedlingen hjälpte mig så jag fick jobb som lärling på en målerifirma i Västberga, berättar Martin.

Idag jobbar han som målare på Rollerboys Öst AB.

- Det var min chef som tyckte att jag borde bli skyddsombud, säger Martin.

Han har gått flera kurser. Först gick han Bättre Arbetsmiljö, BAM. Det är en kurs för skyddsombud och andra, till exempel byggingenjörer.

- Det var mycket grupparbete, det var lärorikt och det gick bra. Men jag förstod inte boken vi fick, till exempel vad som menades med AFS:ar med olika siffror.

- Det vore bra om det fanns en ljudbok med arbetsmiljöreglerna.

Han har också gått en facklig kurs, som hette Vägen framåt. Den handlade inte om arbetsmiljö, mer om solidaritet och att man ska stå upp för varann.

- Det var hur mycket politik som helst. Det är nog inget för mig, säger Martin.

SOM SKYDDSOMBUD FÖRSÖKER Martin uppnå förbättringar för sina arbetskamrater. Han ger ett exempel: Om man arbetar i en fönsterverkstad behövs det speciella gummimattor för att man inte ska få problem med knäna.

- Jag har tjatat om det men inget har hänt, konstaterar han.

Som skyddsombud vill han vara där för kamraterna.

- Jag vill att det ska bli bättre, att cheferna ska förstå att man inte skrattar åt den som mår dåligt, att man behöver stödja en del. Det handlar om att alla vi ska må bra, säger han.

Martin är ensam om sitt uppdrag som SO på företaget.

- Jag har försökt få en av tjejkarna som skyddsombud. Hon är fast anställd, har skinn på näsan och kan säga ifrån.

Han vill gärna få stöd av andra skyddsombud.

- Det borde finnas en mentor så man har någon man kan ringa till för att få hjälp med komplexa frågor, säger Martin Karlström. ■

Martin Karlström

- ▶ **Ålder:** 45 år
- ▶ **Yrke:** Målare
- ▶ **Bor:** I Danderyd
- ▶ **Familj:** Sambo och två vuxna barn
- ▶ **Förtroendeuppdrag:** Skyddsombud
- ▶ **Intressen:** Tävla i mountainbike, träna crossfit, fotografera

Text: Anna Holmgren
Foto: Privat

”Man kan ringa när som helst – utom en gång om året

Ingemar Karlsson började jobba som målare för mer än 45 år sen. I höst börjar han trappa ner och ska ägna mer tid och kraft på sin sörmländska stuga. Där är det bara en färg som duger: riktig falu rödfärg. Men hans intresse för det fackliga arbetet har inte minskat.

VÄGEN TILL MÅLERIYRKET var lite slumpartad.

– På högstadiet pryade jag i en färgaffär och min systers kille var målare och trivdes med det, så jag sökte till målarlinjen. Efter skolan fick jag jobb i Södertälje och vi målade ett oändligt antal panncentraler, för fjärrvärmens byggdes ut då, minns han. Många rör att tvätta och lacka! Jag blev glad för varje utomhusjobb.

ETT MINNESVÄRT JOBB under de första åren var när man flyttade Södertäljes gamla rådhus. I taket spände de upp väv, målade med linoljefärg och spacklade med linoljespackel.

Senare blev det flera år med tioårsunderhåll i samma bostadsområde. Lite enformigt. Han skaffade sig omväxling på ett sidospår:

– En kompis var skidlärare och föreslog mig att hänga med till Lofsdalen i Härjedalen och där blev jag i sju år, jobbade med skidliften och

Ingemar Karlsson

- ▶ **Ålder:** 65 år
- ▶ **Bor:** Bostadsrätt i Norsborg
- ▶ **Yrke:** Målare
- ▶ **Fackliga uppdrag:** Ledamot i kretsstyrelsen och MB
- ▶ **Fritidsintressen:** Sommarstugan i Sörmland

helst” fter 22

Efter över 45 år som målare, med ett sidospår i fjällen, trappar Ingemar nu ner. Men både färgen och det fackliga engagemanget sitter i.

i restaurangen och annat. Under lågsäsong blev det lite måleri och annat underhåll. En sommar arbetade jag som trädgårdsarbetare på Selma Lagerlöfs Mårbacka.

EFTER ATT HA PASSERAT 30-strecket återvände Ingemar till släkt och kompisar i Stockholmstrakten - och till måleriyrket. Han började jobba på en av de äldsta målerifirmorna, Jakobssons måleri, som efter några år köptes upp av Sandå, där han fortfarande arbetar.

Han har varit på alla typer av jobb genom åren: ROT, kontor-sanpassningar, nyproduktion, privatkunder. Hans favoritsyssla, tapetsering, har det blivit allt mindre av, målade väggar är det som gäller.

- Jag har nästan alltid haft jobb, med undantag för två perioder på några månader under krisen i början av 1990-talet. Jag tycker att det var tråkigt att gå hemma, säger han.

Penslar, spackelspadar och andra verktyg har blivit mycket bättre med tiden. Olika typer av färger, med varierande fördelar och nackdelar, har kommit och gått. Den största förändringen är den alltmer upptris-

sade tidspressen, med planer som spricker. Och då är det inte alltid som de som bestämmer har koll på fenomenet torktid.

- Det går inte att få färg och spackel att torka fortare än de gör, även om en del planerare som sett byggprogram på TV tror det, säger han.

INGEMAR KARLSSON har varit lagbas och facklig förtroendeman under en stor del av sitt yrkesliv.

- Jag gillar att kunna hjälpa dem som har bekymmer. Jag brukar säga att ni kan ringa när ni vill, utom efter 22, för då sover jag.

-Jag tar reda på det jag inte vet och om det behövs kontaktar jag huvudskyddsombud eller någon ombudsman.

Han har också varit ute på många uppsökier genom

åren, talat med målare som inte gått med i facket, förklarat "meningen med föreningen" och fått en hel del att tänka om.

Sen 1988 har det blivit fjorton fackliga kurser, och han tänker gå minst en till, även om han trappar ner. Och då blir det en kurs i Byggnads, om att skriva motioner inför en avtalsrörelse.

- Jag var först lite emot att slå ihop förbunden. Men nu tänker jag att ju fler vi är desto starkare blir vi. Vi målare har en del att lära av hur man har jobbat i Byggnads, och hur avtalen ser ut, men vi har också en del att lära andra grupper.

Sedan samgåendet sitter han i styrelsen för Huddinge-Botkyrka-kretsen, själv bor han i Norsborg. Han tycker att kretsen fungerar bra, men är bekymrad över att det blivit svårare att rekrytera förtroendevalda, inte minst skyddsombud.

FÖR FEM ÅR SEN BAD han att få lämna ackordsjobbet, efter att ha bytt bägge höfterna på grund av artros. Arbetsrelaterat? Han fick svaret att då skulle det varit något som kommit tidigare. Artros är en del av ålderskrämporna för många, samband är svårt att bevisa.

Under de bästa ackordsåren på för 30-40 år sen, då målarna kallades för byggenas kungar, blev det många utlandsresor söderöver. Som deltidspensionär får han mer fri tid. Nu går restankarna mer norröver, till delar av Sverige han inte sett än. Men framför allt är det den lilla stugan (45 kvm) som drar.

-Jag tycker om att klippa gräs, göra rabarberkräm och se potatisen växa. Och ibland får jag rycka in och fånga in grannens tjurkalvar som är på rymmen, säger Ingemar. ■

**”Det går inte
att få färg och
spackel att
torka fortare
än det gör...”**

”Vi tog hem p

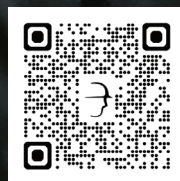
De stora vinnarna i årets avtalsrörelse är tor
lönelyft efter en satsning. Men kravet på at
tidigt skede av byggprocessen fick kalla han

engarna”

nkranförarna, som får ett rejält
t få med skyddsombuden i ett
den.

*Läs mer om
ditt avtal!*

Delegaterna Conny, Mathilda och Jonatan representerade olika avtalsområden med gemensamt fokus på starkare arbetsmiljöskydd och bättre villkor för medlemmarna.

EFTER TUFFA NATTFÖRHANDLINGAR, otaliga koppar kaffe och många timmar vid förhandlingsbordet har Byggnads medlemmar nya avtal på plats.

Fokuset i årets avtalsrörelse har varit tydligt - mer pengar i plånboken.

- Vi har gått på det som medlemmarna verkligen vill ha, säger Tomas Kullberg, ordförande för Byggnads Stockholm-Gotland. Och det handlar om konkreta löneökningar - upp till 2 500 kronor mer i månaden för byggarbetare, och flera fackliga vinster som förbättrade pensionsavsättningar och säkrare arbetsmiljö.

Första året blir lönepåslaget 3,4 procent och andra året 3,0 procent. Ökningen följer det så kallade märket, alltså normen för löneökningar som industrin sätter.

I det stora hela är Tomas Kullberg nöjd med de nya avtalen för Byggnads medlemmar.

- VI TOG HEM PENGARNA, säger Jonatan Sundelin, ombud i stora delegationen för byggavtalet.

I den sitter personer som kan yrket och har sakkunskap och rådgör den lilla delegationen som förhandlar med motparten. Det här var hans tredje avtalsrörelse som delegationsombud.

Det nya avtalet ger cirka 2 500 kronor mer per månad för byggarbetare som tjänar runt 40 000 kronor i månaden, ungefär 1 300 kronor i år och ytterligare 1 192 kr nästa år.

Han är generellt nöjd med byggavtalet, och tycker att löneökningarna är "okej".

Tiden efter att avtalet undertecknats beskriver han som lite tom och ledsam.

- Man är så inne i sin bubbla

och lever tätt ihop med de andra i delegationen och så tar det bara slut. Men det är nu jobbet börjar, säger han med en betydligt muntrare min.

Som fackligt förtroendevald på heltid vid byggbolaget JM Ab har han nu istället fått vara på arbetsplatserna och berätta om det nytecknade avtalet.

- Den första frågan jag brukar få är vad vi sålde bort. Men jag tycker inte vi sålde något i år, utan vi höll igen ganska bra, säger han.

Särskilt nöjd är han att Byggnads lyckades mota bort arbetsgivarnas förslag på försämringar i paragraf 3 i byggavtalet som reglerar lön.

AVTALSFRÖRELSENS STORA VINNARE är tornkranförarna, som fick ett rejält extra klirr i kassan tack vare en

"Den första frågan jag brukar få är vad vi sålde bort"

”

Det kanske inte var den lättaste avtalsrörelsen, men den med det bästa klimatet.

satsning på dem. Deras grundlöner justeras upp, och tillsammans med avtalsökningen kan det ge upp till 4 000 kronor mer i månadslön.

– Vi hade gått ända in i kaklet för dem. Det var jätteviktigt, säger Jonatan Sundelin.

OCKSÅ TOMAS KULLBERG, ombud i delegationen för entreprenadmaskinavtalet, är mest nöjd med just tornkranförarnas lönelöft.

Han tycker att förhandlingarna löpte väl.

– Det kanske inte var den lättaste avtalsrörelsen, men den med det bästa klimatet, säger Tomas Kullberg.

Han är också nöjd med tydligare regler vid fördjupad kontroll och huvudentreprenörsansvar.

– Jag tror det är jätteviktigt, det handlar ju om konkurrens. Texten har varit otydlig kring vilken information vi ska få, säger han.

FLERA AVTAL FICK UTÖVER högre löner också andra ekonomiska förbättringar. Till exempel i glasmästeriavtalet ökade pensionsavsättningarna med 0,3 procent år ett, och 0,2 procent år två.

Det glädjer Görgen Zilén, förhandlare av avtalet vid Byggnadsförbundskontor, liksom det att

semesterersättningen höjdes.

Han konstaterar att glasmästeriavtalet har en lägre beräkningsgrund för lönen än övriga kollektivavtal som Byggnads förhandlar. Det leder till att avtalsrörelsen fokuserat på att höja lönen så mycket som möjligt, och därför har det inte blivit utrymme för så mycket andra förbättringar av avtalet.

– Det hade varit önskvärt att ha fått med skarpare skrivningar i avtalet om arbetsmiljöfrågor och företagshälsovård, säger Görgen Zilén.

Plåt- och ventilationsavtalet lyckades i sin tur få upp både restidsättning och pensionsavsättningar.

MATHILDA KLINGER DANIELSSON, ombudsman på regionkontoret, beskriver det nya plåt- och ventilationsavtalet som ”en vinst”.

– Vi är riktigt nöjda, säger hon.

I årets avtalsrörelse var hon med i avtalsrådet, som behandlar förslag till nytt avtal och pröva förslag till uppgörelse om nytt avtal. Likaså fungerar det som språkrör under förhandlingarna.

I FÖRHANDLINGARNA OM teknikinstallationsavtalet kom en

TRE SVARAR

Vad fick dig att gå med i facket?

**ALEXANDER JANSSON
ESPINOZA,**
betonglärling

– Farsan var med i facket. Facket är som en målvakt. Om företaget sparkar en då är facket där som en målvakt och räddar en. Och ju fler vi blir i facket desto starkare blir vi tillsammans.

JÖRGEN ÅSTRÖM,
betongare

– Facket hjälper oss till exempel med våra mätningar. Jag gick med i facket när jag gick i plugget, i gymnasiet. Förr, om man inte gick med i facket, då fick man sitta utomhus på rasterna.

KENT FREDRIKSSON,
betongare

– Jag är uppväxt med facket. Pappa var fackligt aktiv i Byggnads i Norrköping. Facket gör så att alla får samma villkor och samma löner. Och utan facket hade vi fått åka kommunalt i arbetskläder, nu har vi fått bodar. Jag tror inte att vi skulle få bättre villkor utan facket.

Läs mer →

AVTAL 2025

viktig överenskommelse: Parterna enades om en branschintroduktionsutbildning för nya medlemmar, som träder i kraft i januari 2027.

– Om man förstår avtalet kan man enklare hänvisa till det om problem uppstår, man har något att luta sig mot, säger Conny Tegnerud, ombud i delegationen för teknikinstitutionsavtalet.

Han tror att kunskap om hur avtalet fungerar ger trygghet och ökar viljan att lyfta frågor och prata med varandra.

FÖR MÅLARNAS BLEV EN VIKTIG ändring från förra avtalsrörelsen nu permanent. Den överenskommelse som gjordes under förra avtalsrörelsen om yrkets status, vem som kan kallas målare och får utföra måleriarbete, har blivit bestående i årets avtal.

– Den var vi beredda att gå i strejk för. Det var jätteviktigt att den blev permanenterad, säger Tomas Wagenius, delegationsombud, huvudskyddsombud och ackordmålare på Målerimotoder Ab.

Det var också en av hans hjärtefrågor, och enligt honom har överenskommelsen stor betydelse för måleriyrket.

”Jag vart förbannad när jag hörde det. Att företagen inte kan förstå fördelarna med att ta med skyddsombuden från början.”

– Det är viktigt att vi vet att våra kolleger är utbildade, säger han, och lägger till:

– Det handlar om vår yrkes stolthet.

FÖRUTOM LÖNERNA VAR FLERA arbetsmiljöfrågor på tapeten under förhandlingarna.

Byggnads ville få med i byggavtalet att skyddsombuden skulle involveras tidigt i byggprocessen för att kunna påverka säkerheten och arbetsmiljön på arbetsplatsen. Men Byggförbundet gav kalla handen.

– Jag vart förbannad när jag hörde det. Att företagen inte kan förstå fördelarna med att ta med skyddsom-

buden från början, säger han.

Istället enades parterna om en kampanj för bättre arbetsmiljö.

Mathilda Klinger Danielsson, ombudsman för plåt- och ventilationsavtalet, är särskilt nöjd med att

”Vi tog hem pengarna”, säger Jonatan Sundelin, delegat för byggavtalet, som ser tornkranförarnas löneyft som en viktig seger.

avtalet säkrat rätten till regelbundna hälsoundersökningar för plåtslagare och ventilationsinstallatörer.

– Det var en viktig fråga för oss. Tidigare kunde vissa företag neka till företagshälsovård, men nu har vi fått bort de kryphålen, säger hon och fortsätter:

– Plåtslagare och ventilationsmontörer har ett hårt arbete och ibland en ganska extrem arbetsmiljö, så vår målsättning är att förbättra skrivelserna ytterligare framöver.

I FLERA AV DE ANDRA AVTALEN kom en lista på åtta rekommendationer kring vad som ska ingå i hälsoundersökningen.

– Det känns för jåkligt att det inte kan stå som krav, säger Jonatan Sundelin.

Samtidigt vet han av erfarenhet att hoppet inte är ute trots att en del krav inte gick igenom. I förra avtalsrörelsen gick arbetsgivarparten inte med på att det ska finnas krav på klimatanläggningar i tornkranarna och mobilkranar med hytt. Men i år skrevs det in i avtalet. ■

Har du hört om Påfarten?

Bli fackligt medveten!
Få en introduktion om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem. Vi ersätter dig fullt ut med din lön för förlorad arbetsinkomst.

Vad är då Påfarten? Jo, Påfarten är kursen som ger dig bättre koll på vad facket gör.

Du får träffa byggnadsarbetare från olika företag, får veta mer om vad din medlemsavgift går till och varför. Vi diskuterar dina rättigheter och skyldigheter. Och dina förmåner. Vi ses på Påfarten!

Anmälan

Är din kollega medlem?

Ställ frågan. Scanna sen QR-koden och läs mer om hur du kan få ett presentkort på 200 kr om du värvar någon till Byggnads.

Tipsa Fair Play Bygg

Lämna tips till fairplaybygg.se om du misstänker brottslighet i byggbranschen. Du kan vara anonym.

Följ oss i våra sociala medier!

I våra sociala medier får du inte bara följa vår fackliga kamp. Du får också en massa tips och värdefull information. Missa ingenting - följ oss på Facebook och Instagram!

Facebook

Instagram

Frågor? Ring oss!

Här får du svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador med mera.

Medlemscentret är öppet kl. 08.00-16.00 alla vardagar

Tel. 010-601 10 00

Vad är det som gäller?

Vanliga frågor till Byggnads.

? Blir min lärlingstid längre om jag blir sjuk, är föräldraledig eller vårdar sjukt barn?

Arbetsgivaren ska rapportera frånvaro i BYNs system för korrigering av kvalificeringstiden. Korrigeringen av kvalificeringstid görs för frånvaro på grund av sjukdom, föräldraledighet och tjänstledighet. Avrundning av frånvarotiden sker till närmaste antal hela månader. Om frånvaron överstiger 11 arbetsdagar förlängs kvalificeringstiden med 1 månad. Avräkningen sker vid varje nytt lönesteg. I slutet av det sista året summeras den totala frånvaron.

? Vad är Fair Play Bygg?

Fair Play Bygg är en utomstående organisation som tar emot information om misstankar om brottslig verksamhet i byggbranschen och ser till att föra den vidare till rätt myndighet. Fair Play Bygg drivs av Byggnads Stockholm-Gotland och Stockholms Byggmästare-förening.

Lämna tips på fairplaybygg.se

? Vad får jag för lön för mina sparade semesterdagar?

För de sparade semesterdagarna får du samma lön som för övriga semesterdagar du tar ut det året.

Hallå där Fredrik Sirberg!

Du har varit på Socialdemokraternas partikongress.

HUR GICK DET FÖR DE FACKLIGA HJÄRTEFRÅGorna I DET NYA PARTIPROGRAMMET?

-Jag tycker att vi gjorde stora framsteg!

Flera förslag som Byggnads har fört fram

länge finns nu med i riktlinjerna för socialdemokraternas politik de kommande fyra åren.

- Temagrupper på kongressen behandlade partistyrelsens förslag till partiprogram och 4.000 motioner med 10.000 attsatser. Jag och Tomas Kullberg var med i gruppen för arbetsmarknadspolitik.

-Vår största fråga var arbetslivskriminaliteten. Staten måste skärpa kontrollen och göra den mer systematisk. Kongressen beslutade att partiet ska verka för att permanenta de a-krimcenter som finns runt om i landet, där polis, skattemyndighet, försäkringskassa och arbetsmiljöverket samarbetar. Och a-krimcentren ska få utökade resurser.

- Några konkreta förslag som fick stöd är att förbättra kontrollen av intyg som visar att arbetare från andra länder har tillgång till socialförsäkringar därhemma, och av personalliggarna som visar vilka som arbetar på bygget, dag för dag. Sanktionsavgifterna för företagen måste kopplas till omsättningen, för att bli avskräckande.

Vilka andra förslag från facket hade framgång?

- Arbetarpension, det vill säga att de som börjat arbeta i tunga jobb direkt från gymnasiet, ska kunna gå ner i arbetstid när de närmar sig

pensionen, utan att förlora i pension.

- Vår region, Stockholm-Gotland, drev frågan om att avskaffa avtrappningen av ersättningen från a-kassan. Vi tror inte på att hungliga vargar jagar bäst och allt lägre ersättning kan leda till låglönekonkurrens.

- Vi i Byggnads fick också gehör för förslag om en bättre bostadspolitik, med bostäder som människor har råd att bo i, och då behövs statliga byggkrediter och investeringsstöd för att få igång byggandet.

Så hur blir slutomdömet från dig som varit med på så många kongresser?

- Helheten känns väldigt mycket bättre än det gjort på mycket länge! Men nu behöver vi en valseger, med så många mandat som möjligt, så att vi slipper att förhandla bort saker vi bestämt oss för nu. Det räcker ju inte med dokument antagna av en kongress. Nu gäller det att gå ut och prata för varann! ■

Fredrik Sirberg

- ▶ **Ålder:** 52 år
- ▶ **Yrke:** Snickare, nu ombudsman i regionen
- ▶ **Familj:** Fru och fyra barn
- ▶ **Bor:** I villa på Munsö
- ▶ **Fritidsintressen:** Pyssla med huset och alpin skidåkning
- ▶ **Politiska uppdrag:** Ombud för andra året på S-kongressen. Under trettio år har han deltagit på kongresser som åhörare och "påverkare"

Ledamot i Ekerö kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Vice ordförande i samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande i byggnadsnämnden och Ekerö Vatten AB

Håll koll på A-kassan:

Nya regler i höst

Läs mer
om a-kassan

A-kasse nya regler förenklar för vissa, men slår hårt mot andra, berättar Rikard Mossberg.

det med tio procent vid tvåhundra dagar, och fem procent mindre under de sista hundra dagarna, säger Rikard Mossberg.

Efter de trehundra dagarna kan man få "aktivitetsstöd" eller "utvecklingsersättning" för att delta i olika program hos Arbetsförmedlingens program. Den ersättningen fortsätter att sjunka med fem procent efter varje ytterligare hundra dagarsperiod.

– Enligt regeringen ska den här nedtrappningen göra arbetslösa mer motiverade att snabbt skaffa nytt jobb. Och då inte bara byggjobb, utan vilket jobb som helst. Men byggarbetslösheten är ju den värsta på årtionden. Särskilt de äldre har ofta svårt att skaffa nytt jobb, säger Rikard Mossberg.

De som är arbetslösa under längre tid och de allra yngsta arbetslösa, hör till förlorarna med nya a-kassaregler från i höst. Rikard Mossberg, ombudsman på regionen, råder alla medlemmar att sätta sig in i vad som gäller.

– **OM DU REDAN IDAG** är arbetslös och får ersättning av a-kassan, blir du inte berörd av ändringarna, säger han. Men för dem som blir arbetslösa efter den första oktober kommer nya regler.

Inte alla förändringar är en försämring för Byggnads medlemmar. Ett exempel är att rätten till ersättning inte längre ska bero på hur länge man arbetat, utan på hur mycket man har tjänat. Det underlättar för alla med flera arbetsgivare.

– De kommer att slippa att jaga arbetsgivarintyg. Detta har varit besvärligt och tidsödande för många. Uppgiften om inkomst kan a-kassan få från Skatteverket på fem sekunder, säger Rikard Mossberg.

Han tror att så gott som alla i Byggnads klarar inkomstkravet för

att få ersättning i trehundra dagar: minst 120.000 på tolv månader. Man måste också tjäna minst 11.000 kr per månad i elva månader. De som har färre får kortare perioder: tvåhundra eller hundra dagar.

EN FÖRBÄTTRING FÖR flertalet i Byggnads är man höjer taket för hur hög lön som man får ersättning för: från 26.400 till 34.000 kr.

Hur länge du varit med i a-kassan bestämmer sedan hur stor andel av lönen som du kan få. Mest får de som varit med i minst ett år: åttio procent. De som har varit med kortare tid får sextio eller femtio procent.

– En stor försämring är att andelen bara gäller under de hundra första dagarna. Därefter minskar

– **DE NYA REGLERNA SLÅR** också mot de allra yngsta, för du måste nu vara minst tjugo år för att få ersättning, mot nitton tidigare. Det betyder att den som börjar arbeta vid arton inte har något att vinna på att vara med i a-kassan under sitt första år.

De som en period arbetar utomlands kan få problem, när de kommer hem och blir arbetslösa. De måste tänka på att gå med i det landets a-kassa, för att få räkna med inkomsterna från utlandsjobbet.

En annan grupp som kan få problem är säsongsarbetare, beroende på hur lång säsongen som de arbetar blir. Det kan bli så att de inte hinner kvalificera sig för att starta på den högsta nivån.

Rikard Mossberg har ett råd till alla:

– Kolla att du verkligen är med i a-kassan! En del tror att de är med, eftersom de är med i Byggnads. Men så är det inte. Är du inte medlem i a-kassan får du ingen a-kasse-ersättning. Då kan du ansöka hos Alfa-kassan om en grundersättning, men den är mycket lägre än a-kassans ersättning. ■

SÅ MAXAR DU DIN LÖN SOM BYGGGARE

Lönehöjningar är bra, men ackordslön är det bästa sättet för en byggarbetare att få mer pengar i fickan. Löneexpert Anders Olsson förklarar varför.

Det nya byggavtalet ger 6,4 procent i löneökning men ackordslön fortsätter vara det mest lönsamma för byggnadsarbetare.

DET NYA BYGGAVTALET innebär en löneökning på 6,4 procent under två år. Även om avtalet ger högre löner, är ackordslön det bästa sättet för en byggarbetare att påverka sin lön.

– Det som är bäst för våra medlemmar är när ackordet bygger på att jobba in tid, säger Anders Olsson, löneexpert på Byggnads Stockholm-Gotland.

Eftersom prestationslön är huvudlöneformen i byggavtalet, betyder det att medlemmar så gott som alltid har rätt att få ackordslön om de vill.

– Då kan man kontakta Byggnads för att få hjälp med det, säger Anders Olsson.

Det finns flera olika ackordformer, till exempel rakt ackord och PU-ackord, alltså premieuppräknat ackord.

Rakt ackord innebär att arbetarna tar hem hela förtjänsten för den inarbetade tiden. Om laget till exempel jobbar in 2 000 timmar, går hela vinstkakan till arbetarna. Vid PU-ackord delar arbetarna och företaget på vinsten för den inarbetade tiden.

– Ju mer tid arbetarna jobbar in, desto mer tjänar både företaget och

de anställda, förklarar Anders.

Företaget får en fast del, medan arbetarna får en rörlig del. Hur kakan fördelas kan variera mellan företag.

Han betonar att det är fördelaktigt att försöka få en så hög rörlig del som möjligt, eftersom det ger arbetarna mer pengar i plånboken. Högre lön betyder även mer i till exempel semesterpengar och pensioner.

”Det som är bäst för våra medlemmar är när ackordet bygger på att jobba in tid”

EN ANNAN LÖNEFORM är resultatlön eller blandackord. Här kan inarbetad mot tid vara en av flera parametrar, som materialhantering och utförande av specifika arbetsmoment. Det gör att värdet på den inarbetade tiden minskar.

– Då kan du inte påverka din lön på samma sätt, konstaterar Olsson.

Anders Olsson understryker att ackordslön, särskilt när den baseras på inarbetad tid, alltid är att föredra framför månadslön.

– Jag kan faktiskt inte säga varför man inte skulle gå på ackord, säger han.

Företagen har också börjat inse att ackordslön är ekonomiskt fördelaktigt för dem, enligt Anders.

– Ackord handlar inte om stress, utan om framförhållning och planering, förklarar han.

DE NYA AVTALSHÖJNINGARNA ska nu läggas till lönerna. För arbetare med tidlön läggs hela höjningen direkt på lönen. På rakt ackord läggs hela höjningen på riktpunkten. För de som jobbar med PU-ackord eller resultatlön kan det se olika ut beroende på hur lönen är uppbyggd.

Om det är frågan om ett pågående jobb på en arbetsplats med PU-ackord, läggs hela avtalshöjningen på den fasta delen av ackordet. På nystartade jobb är parterna överens om den fasta delen, men Byggnads förhandlar med företagen om den resterande delen av höjningen.

– Vi vill att den resterande delen läggs på den rörliga delen, säger Anders Olsson. ■

Lönetoppen kvartal 1, 2025

STOCKHOLMSTOPPEN TBM KVARTAL 1 2025

	FÖRETAG	FÖRDELADE TIMMAR	ANTAL AVSTÄMNINGAR	FÖRTJÄNST
1	Total Fasad AB	1 144,50	5	337,26
2	JVAB Infra	18 593,50	5	315,79
3	Mälardalens Mur & Puts AB	1 214,00	1	304,03
4	SVEAB Anläggning AB	1 070,00	2	292,06
5	Stark Fasadrenovering i Sverige AB	6 247,50	6	290,21
6	Interoc Fasad AB	3 600,00	2	285,48

STOCKHOLMSTOPPEN GOLV KVARTAL 1 2025

	FÖRETAG	FÖRDELADE TIMMAR	ANTAL AVSTÄMNINGAR	FÖRTJÄNST
1	OLLE LIND GOLV AKTIEBOLAG	1 015,00	3	376,04
2	EKENS GOLV AKTIEBOLAG	2 748,70	10	313,93
3	BBM I UPPSALA AKTIEBOLAG	666,00	2	287,89

STOCKHOLMSTOPPEN PLATTSÄTTNING KVARTAL 1 2025

	FÖRETAG	FÖRDELADE TIMMAR	ANTAL AVSTÄMNINGAR	FÖRTJÄNST
1	M2 YTSKIKT AB	727,00	2	351,84
2	K360 NORDIC AB	3 222,00	13	318,68
3	UNO LARSSON OCH SON PLATT- SÄTTNING AKTIEBOLAG	714,00	2	295,89
4	MBF PLATTSÄTTNING & ENTREPRENAD AB	4 297,50	15	292,86
5	BERGSTRÖM PLATTSÄTTNING I MÅLARDALEN AKTIEBOLAG	2 295,00	4	283,26
6	BBM I UPPSALA AKTIEBOLAG	1 968,00	3	245,58

GOTLANDSTOPPEN TBM KVARTAL 1 2025

	FÖRETAG	FÖRDELADE TIMMAR	ANTAL AVSTÄMNINGAR	FÖRTJÄNST
1	Peab Sverige AB	5 283,75	2	239,48
2	Skanska Sverige AB	7 808,70	2	236,05
3	Wisab bygg AB	6 206,50	1	233,24
4	Arriba Byggnads AB	13 094,32	10	224,90

POSTTIDNING B

Returadress:
Byggnads
Stockholm-Gotland
Box 1288
171 25 Solna

Vem vill du ska bli Årets skyddsombud?

På våra arbetsplatser runt om i Stockholm och på Gotland finns det skyddsombud som står upp för sina kollegor, tar tag i problem, driver igenom förbättringar och ser till att säkerheten sätts främst.

Har du ett skyddsombud som gjort en särskilt betydelsefull insats på din arbetsplats?

Nu kan du nominera personen till Årets skyddsombud. Det kan vara ett skyddsombud som tagit strid i en tuff situation, fått till verklig förändring eller helt enkelt alltid finns där som ett stöd och en trygghet i vardagen.

Scanna QR-koden och nominera senast den 17 augusti! →

